

dosarul nr. 2rh-203/18

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, jud: A. Ciubotaru

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, jud: V. Sîrbu, A. Pahopol, A. Bostan

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție, jud: Sv. Filincova, V. Burduh, D. Visternicean

Î N C H E I E R E

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,

judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Dumitru Visternicean

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire depusă de Victor Grădinaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Grădinaru împotriva Societății Comerciale „Romalex-Service” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea restanței salariale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 21 decembrie 2015, Victor Grădinaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale „Romalex-Service” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Romalex-Service” SRL, cu privire la încasarea restanței salariale și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Victor Grădinaru a indicat că, începând cu 11 octombrie 2011 a fost angajat la antrepozitul vamal SC „Romalex-Service” SRL pe adresa mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Ciorescu, 2, în funcție de paznic în baza contractului individual de muncă nr. 28 din aceeași dată. Conform contractului individual de muncă s-a stabilit regimul de muncă de 40 ore pe săptămână, 8 ore pe zi, pentru un salariul lunar de 3000 lei.

Victor Grădinaru a menționat că, de fapt a muncit la SC „Romalex-Service” SRL 240 - 264 ore lunar și nu doar 8 ore pe zi sau 40 ore săptămânal, așa cum prevedea contractul individual de muncă.

Reclamantul a mai indicat că, a început să se indigneze referitor la modalitatea de calcul a salariului și pârâtul în luna mai 2012, sub pretextul de a achita salariul pe ore a schimbat condițiile de plată și a introdus suma de 1300 lei la 168 ore. Dar de fapt, reclamantul lucra în continuare 240 – 264 ore pe lună și primea un salariu mai mic de 2 817 lei.

Reclamantul a precizat că, începând cu data de 01 martie 2013 s-a schimbat regimul de muncă, creându-se 4 schimburi, lucra câte 168 – 192 ore pe lună cu tariful de 1 570 lei și primea pe lună pentru 168 ore – 1 832 lei, iar pentru 192 ore – 2356lei. Reieșind din faptul că a lucrat din luna octombrie 2011 până la 01 martie 2013 în 3 schimburi nu i s-a achitat pentru orarele suplimentare de muncă suma de 91069 lei.

Victor Grădinaru a indicat că, dovada faptului că a lucrat ore suplimentare, se poate face prin Registrul de predare-primire a schimburilor care se afla la postul de la poarta terminalului unde și-a desfășurat activitatea, adică terminalul vamal Chișinău intern 4 Cricova.

Reclamantul a precizat că a omis termenul de adresare în instanța de judecată, deoarece administratorul SC „Romalex - Service” SRL îl asigura că î-i va achita restanța salarială integral, ceea ce nu a făcut nici până în prezent, iar despre refuzul pârâtului de a-i achita salariul restant a aflat în luna august 2015, atunci când angajatorul i-a declarat că nu-i va achita salariul solicitat.

Victor Grădinaru a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea forțată din contul pârâtului a restanței salariale în sumă de 91069 lei, repunerea în termenul de adresare în judecată în baza art. 116 Cod de procedură civilă, obligarea pârâtului de a prezenta registrul de dare-primire a schimburilor de la poarta Terminalului Vamal Chișinău intern 4 Cricova pentru perioada 2011 – 2015, numirea unei expertize contabile prin care să se stabilească recalcularea salariului reclamantului începând cu data de 11 octombrie 2011 și până la data concedierii, aplicarea sechestrului asupra sumelor de bani de pe conturile bancare ale pârâtului, în scopul asigurării acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei Victor Grădinaru a depus o cerere suplimentară prin care a solicitat declararea nulă a acordurilor adiționale la contractul individual de muncă emise de SC „Romalex - Service” SRL pe sumele de 1300 lei, 1570 lei, 1650 lei, 1900 lei, calcularea inflației pentru fiecare an și a indexației, repararea prejudiciului moral pentru patru ani la procentul de inflație și 30 % din suma prejudiciului moral (vol. I, f. d. 63 verso).

Prin hotărârea din 11 martie 2016 a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Victor Grădinaru a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 30 martie 2016, Victor Grădinaru a depus apel nemotivat, iar la 02 septembrie 2016 cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 11 martie 2016 a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă astfel cum a fost formulată.

Prin decizia din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Victor Grădinaru, casată hotărârea din 11 martie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea lui Victor Grădinaru cu privire la repunerea în termen, a fost respinsă ca tardivă cererea lui Victor Grădinaru cu privire la încasarea restanței salariale pentru perioada 11 octombrie 2011 – 20 decembrie 2012 și a fost respinsă ca neîntemeiată cererea lui Victor Grădinaru cu privire la încasarea restanței salariale pentru perioada 21 decembrie 2012 - 02 iulie 2015 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 03 martie 2017 Victor Grădinaru a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 martie 2016, cu remiterea pricinii la rejudicare sau după caz, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, încasarea forțată din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a diferenței salariale în sumă de 91069 lei și a cheltuielilor de judecată cu numirea unei expertize contabile prin care să se stabilească recalcularea salariului recurentului începând cu data de 11 octombrie 2011 până la data concedierii acestuia conform prevederilor din Codul muncii.

Prin decizia din 12 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de Victor Grădinaru, casată decizia din 02 noiembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei la rejudicare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La 01 august 2017, Victor Grădinaru a depus cerere prin care a solicitat conform art. 328 – 331 și art. 90 din Codul Muncii, să fie încasat adăugător din contul SC „Romalex-Service” SRL salariul conform contractului individual de muncă în mărime de 3000 lei pe lună, și despăgubiri morale pentru toată perioada de la eliberare și până la adoptarea unei hotărâri definitive (f.d 52-53 vol.2).

Prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Victor Grădinaru, casată hotărârea din 11 martie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Victor Grădinaru către SC „Romalex-Service” SRL cu privire la încasarea restanței salariale și a cheltuielilor de judecată și emisă o hotărâre nouă potrivit căreia: Se respinge cererea lui Victor Grădinaru cu privire la repunerea în termen. Se respinge ca tardivă cererea lui Victor Grădinaru împotriva SC „Romalex-Service” SRL cu privire la încasarea restanței salariale pentru perioada 11 octombrie 2011-20 decembrie 2012. Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a lui Victor Grădinaru împotriva SC „Romalex-Service” SRL cu privire la încasarea restanței salariale pentru perioada 21 decembrie 2012-02 iulie 2015, declararea nulă a acordurilor adiționale la contractul individual de muncă emise de SC „Romalex-Service” SRL, calcularea inflației pentru fiecare an și a indexației, încasarea prejudiciului moral în cuantum de 30 % din procentul de inflație și încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea poziției date, Curtea de Apel a concluzionat că instanța de fond a soluționat eronat cauza în raport cu aspectele de fapt și de drept, nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței, a admis erori în aprecierea probatoriului administrat și în interpretarea normelor legale, în consecință hotărârea emisă fiind neîntemeiată, motiv din care apelul declarat de Victor Grădinaru urmează a fi admis.

La 02 mai 2018 Victor Grădinaru a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea din 11 martie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudicare sau după caz, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, încasarea forțată din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a diferenței salariale în urma recalculării efectuate conform Constituției Republicii Moldova, Codului Muncii și contractului individual de muncă de o expertiză independentă completă numită de instanța de judecată cu încasarea impozitelor în bugetul statului conform prevederilor legale,

repunerea în termenul de adresare în judecată conform Constituției Republicii Moldova, art. 16 din Codul de procedură civilă și art. 355 pct.2 din Codul Muncii, numirea unei expertize contabile independente complexe prin care să se stabilească recalcularea salariului recurentului începând cu 11 octombrie 2011 și până la data concedierii din funcție 06 iulie 2015, cu toate prevederile Codului Muncii, inclusiv art.145, compensarea despăgubirilor morale și materiale în sumă de 30 % din suma totală în urma recalculării salariului pe perioada 11 octombrie 2011 – 06 iulie 2015 și în rezultatul dezvoltării drastice a valutei naționale, în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și a Codului Muncii încasarea adăugătoare din contul SC „Romalex-Service” SRL salariul conform contractului individual de muncă în mărime de 3000 lei pe lună și despăgubiri morale pentru toată perioada de la eliberarea din funcție 06 iulie 2015 și până la adoptarea unei hotărâri definitive pe acest dosar, conform cererii nr. 21085 din 01 august 2017 când se afla dosarul la Curtea de Apel Chișinău, aplicarea sechestrului asupra sumelor bănești de pe conturile bancare ale SC „Romalex-Service” SRL în scopul asigurării acțiunii, încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei contabile din contul SC „Romalex-Service” SRL, dar și solicitări ce țin de aspectul organizatoric al ședinței de judecată.

Prin încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Victor Grădinaru a fost considerat inadmisibil.

La 17 august 2018 Victor Grădinaru a depus cerere de revizuire împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție prin care a solicitat admiterea cererii, casarea încheierii, deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare în temeiul art. 453 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, iar în urma rejudecării cauzei să se dispună admiterea cererii de chemare în judecată în forma în care a fost formulată și înaintată.

Întemeindu-și cererea de revizuire pe prevederile art. 101, 103, 104, 106, 128-130, 135, 136, 142-146, 157-159, 329, 330 alin.(1) lit. e), alin.(2), art. 355 din Codul muncii, art. 446-453 Cod de procedură civilă, art. 1(3), 7, 16, 20, 43 (3), 44 din Constituția Republicii Moldova și art. 6, 13, 17 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, revizuentul a menționat că, i-au devenit cunoscute circumstanțe noi, esențiale ale cauzei, care influențează soluția, despre care nu a avut cunoștință la data examinării cauzei și a invocat prevederile art. 449 lit. e) Cod de procedură civilă, potrivit căruia revizuirea se declară în cazul în care, s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere.

Tototodă, revizuentul a indicat că prin hotărârile adoptate de instanțele de judecată îi sunt încălcate drepturile sale, deoarece sunt emise în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, a Codului de procedură civilă și a normelor de drept care duc la prejudicierea statului și a recurentului cu sume foarte mari de bani și defăimarea statului ca stat de drept.

În corespundere cu articolul 452 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței

controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson vs Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä vs Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

Posibilitatea revizuirii prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă reprezintă o procedură excepțională. Prin urmare, cererile de revizuire a hotărârilor judecătorești trebuie supuse unei analize stricte.

În conformitate cu articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că încheierile de încetare a procesului conform articolului 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform articolului 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun niciunei căi de atac.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și de conținut a unei cereri de revizuire, obligația revizuentului de a depune cererea la instanța competentă și inadmisibilitatea avansării repetate a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeuri. În mod corespunzător, nerespectarea acestor cerințe legale dictează aplicarea articolului 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Totuși, în urma modificărilor operate, prin Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018, la articolele 446 și 448 din Codul de procedură civilă, încheierile judecătorești, care nu se referă la fondul cauzei, nu se supun revizuirii. În același context, legislatorul a exclus competența Curții Supreme de Justiție de a examina cererile de revizuire împotriva deciziilor curților de apel în privința cărora Curtea Supremă de Justiție sa pronunțat printr-o decizie asupra inadmisibilității.

Din această perspectivă, Colegiul judiciar trebuie să se pronunțe dacă încheierea irevocabilă de inadmisibilitate poate fi supusă revizuirii și dacă Curtea Supremă de Justiție este competentă să judece o atare situație juridică.

Cu privire la primul aspect, instanța de judecată notează că articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă confirmă că încheierea de inadmisibilitate a unui recurs nu se referă la fondul cauzei, ceea ce face aplicabil articolul 446 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Cu toate acestea, temeiurile indicate la articolul 433 lit. a¹) – d) din Codul de procedură civilă pot fi apreciate doar de instanța de recurs, iar lipsa unei căi de a atac, chiar și de retractare, ar afecta dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 20 din Constituția Republicii Moldova și articolul 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, îndepărtarea de la principiul securității juridice este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ryabykh vs Rusia*, 24 iulie 2003, parag. 52; *Pravednaya vs Rusia*, 18 noiembrie 2004, parag. 25; *Giuran vs România*,

21 iunie 2011, parag. 30). Competența instanțelor superioare de a casa și de modifica hotărâri judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare. Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, mutatis mutandis, Nikitin vs Rusia, 20 iulie 2004, parag. 54-61; S.C. „Textinc” S.A. vs România, 6 februarie 2018, parag. 24).

La acest capitol, Colegiul judiciar observă că încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost declarată inadmisibilă în baza temeiul prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. Formalitățile specificate la articolul 433 lit. a¹) – d) din Codul de procedură civilă, au fost respectate de recurent, iar completul de judecată nu a avut obiecții în această parte.

Drept consecință, instanța de judecată trage concluzia că încheierea sus – citată nu poate fi contestată în procedură de revizuire, iar instanța nu este competentă de a examina cererea de revizuire formulată de Victor Grădinaru. Or, este evident că hotărârea din 11 martie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost supusă căilor de atac și a fost casată prin decizia din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Conjunctura descrisă supra determină posibilitatea depunerii revizuirii la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței specificate în articolul 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, instanța de revizuire declară inadmisibile pretențiile revizuentului în partea anulării deciziei din 20 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 11 martie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău.

Cu privire la încheierea din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, Colegiul de control judiciar relevă că legislatorul nu a prevăzut o împuternicire expresă a instanței de revizuire în acest caz. Însă, articolul 446 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește fără echivoc că dispozițiile judecătorești se revizuiesc în condițiile capitolului XXXIX. Totodată, alineatul (2) din articolul respectiv folosește sintagma „încheierile de inadmisibilitate”, ce vizează în mod direct doar încheierile judecătorești, care nu se supun revizuirii, întrucât nu se referă la fondul cauzei. Mai mult, o situație juridică similară a fost introdusă de legislator prin punctul 145 din articolul III din Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018. Așadar, potrivit acestor completări, instanța de recurs are competența de a considera inadmisibil recursul în cazul în care este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

Astfel, raționamentele de mai sus limitează soluția instanței la articolul 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Pe baza celor prezentate, instanța învederează că legislatorul nu a exemplificat împrejurările, când o instanță de revizuire trebuie să pronunțe o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă. Totuși această dispoziție legală, dar și practica judiciară constantă, denotă că o cerere de revizuire poate fi declarată inadmisibilă, atunci când nu a fost depusă în termenele prevăzute la articolul 450 din Codul de procedură civilă sau a fost declarată de persoanele care nu sunt în drept să facă acest lucru. La fel, cerere de revizuire poate

fi respinsă atunci când nu sunt respectate condițiile de formă din articolul 451 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

Actualmente, urmând logica sus - enunțată, instanța de revizuire poate considera o cerere de revizuire ca inadmisibilă în cazul în care revizuirea este depusă împotriva unui act ce nu se supune revizuirii.

Având în vedere articolele 446 și 451 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide că revizuirea depusă de Victor Grădinaru urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Victor Grădinaru împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Grădinaru împotriva Societății Comerciale „Romalex-Service” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea restanței salariale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Visternicean